

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

1. ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

1.1. Bilim Tanımı

"Evrenin ya da olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneysel yöntemlere ve gerçekliğe dayanarak yasalar çıkarmaya çalışan düzenli bilgi."

"Genel geçerlik ve kesinlik nitelikleri gösteren yöntemli ve dizgesel bilgi."

"Belli bir konuyu bilme isteğinden yola çıkan, belli bir amaca yönelen bir bilgi edinme ve yöntemli araştırma süreci."

Bilim, yüzyıllar süren bilimsel bilgi üretme sürecinde kendi niteliğini, geleneklerini ve standartlarını koymuştur. Bu süreçte, çağdaş bilimin dört önemli niteliği oluşmuştur.

Çeşitlilik: Bilimsel çalışma hiç kimsenin tekelinde değildir, hiç kimsenin iznine bağlı değildir. Bilim herkese açıktır. İsteyen her kişi ya da kurum bilimsel çalışma yapabilir. Dil, din, ırk, ülke tanımaz. Böyle olduğu için, ilgilendiği konular çeşitlidir; bu konulara sınır konulamaz. Hatta, bu konular sayılamaz, sınıflandırılmaz.

Süreklilik: Bilimsel bilgi üretme süreci hiçbir zaman durmaz.

Yenilik: Bir evrim süreci içinde her gün yeni bilimsel bilgiler, yeni bilim alanları ortaya çıkmaktadır.

Ayıklanma: Bilimsel bilginin geçerliği ve kesinliği her an, isteyen herkes tarafından denetlenebilir. Bu denetim sürecinde, yanlış olduğu anlaşılan bilgiler kendiliğinden ayklanır; yerine yenisi konulur.

Bilim, doğal ve sosyal gerçekliğin daha iyi anlaşılmasını ve belirli ölçüde de olsa denetlenmesini sağlar. Toplumun itici gücünü, üretim biçimini ve gelişmesini belirler. Bir toplumun bilim düzeyi, onun geri, az gelişmiş ya da gelişmiş olduğunun ölçütüdür.

Bilim üç bakımdan değerlidir.

- Bilim bize hem bireysel ve hem de toplumsal yaşantımızda, teknoloji yoluyla büyük yararlar sağlar. Bilim sayesinde teknoloji üreten insan, dünyadaki yaşantısının süresini uzatabilir, temel problemlerini çözebilir, yaşamını niteliksel olarak ve manevi bakımdan geliştirilebilir. Bilim bundan dolayı, bir toplumun itici gücüdür. Toplumun üretim tarzını ve itici gücünü belirler.

- Entelektüel değeri vardır. Yani bilim insanın bilme isteğini, merakını tatmin eder. İnsana evreni anlama olanağı sağlar. İnsan bilim sayesinde doğal ve toplumsal gerçekliği anlayabilir.

- Ahlaki değeri vardır. Buna göre bilim insana belirli bir dünya görüşü oluşturma, belli ilkelere göre düşünme, dünyaya bilimin sağladığı verilere göre bakma olanağı verir. Yani bilim insanlara bilimsel bir zihniyet kazandırır. Bilimsel zihniyet ise, insanlara dürüst ve tarafsız olmayı, karşılaşılan problemleri sabırlı, ayrıntılı ve uzak grşl bir biçimde ele almayı ğretir.

Bilimsel zihniyetin, insanların daha erdemli ve yüksek ahlaklı olmalarını sağlayacağını düşünmek boş bir hayal değildir. İnsan sahip olabileceği bilimsel zihniyet yoluyla hem kişisel yaşayışını ve hem de toplumsal yaşayışını düzenleyebilir; insan bu sayede, içinde yaşadığı toplum için çalışmayı öğrenebilir.

1.2. Bilimsel Araştırmanın Amaç ve eşitleri

Araştırma; soru sorma, inceleme, değerlendirme, yorumlama ve karar verme çabasının oluşturduğu bir öğrenme ve bilgi edinme sürecidir.

Araştırma süreci soru sorabilmekle başlar ki, bu da en temelde merak etme yeteneğini gerektirir. Bir araştırmanın ortaya konabilmesi, yeni ve faydalı sonuçların oluşturulabilmesi için merak şarttır.

Bilim adamını sıradan insanlardan ayıran ve onu insanlığa faydalı bir birey yapan özelliği merakı ve merak ettiği konuların sebep ve sonuçlarını ortaya çıkarmada gösterdiği samimi gayretidir.

Merak edilmeyen hiçbir Őey sorulmaz ve sorulmayan soruların da asla cevabı olmaz. Bu yüzden bilimsel araştırmayı başlatan temel faktör meraktır.

Merak; ğrenme isteğidir. ğrenme isteği ve çabasını gayret ve samimiyetle birleştirebilen ve öğrenme isteğinden vazgeçmeyen kişiler insanlığı daha iyi ve daha erdemli zeminlere taşıyabilir.

Bilimsel araştırma ise; yeni bilgi, yöntem veya ürünleri elde etmeye yönelik belirli bir amacı, aşamaları ve yöntemi içeren bilgi üretme ya da derleme çabasıdır.

Bilimsel araştırmaların amaç ve yöntemleri belli bir düzenliliği gerektirir. Buna bilimsel araştırma sistemi adı verilir ve her bilim türü kendine ait araştırma gerektirir. Tıp alanında yapılan çalışmaların sistemi farklı gkbiliminin sistemi farklıdır. Buna karşılık tüm bilimsel araştırmalarda gözetilen amaçlar ortaktır.

Bilimsel araştırmalar Şu amaçlarla oluşturulur.

Bir sorunu çözmek: Bilimin her alanında çözüm bekleyen geliştirilmeye ve iyileştirilmeye ihtiyaç duyan sayısız sorun vardır. Bir araştırma alanıyla ilgili herhangi bir sorunu çözmeyi amaç edinebilir.

Yeni bir ürün ortaya koymak: Bir araştırma o ana kadar hiç ele alınmamış bir ürün, bir bilgiyi ortaya çıkarmayı amaç edinebilir. Aynı zamanda var olan bilgi ya da ürünü geliştirmekte bir yeniliktir. Örneğin; telefon mevcut bir üründür. Fakat geliştirilip cep telefonu halini aldığında ortaya çıkan ürün de yenidir.

Yeni bir yöntem geliştirmek: Bir sorunun çözümlünde ortaya çıkarılabilecek yeni bir yöntem oluşturmak da bilimsel araştırmanın amaçlarındandır. Örneğin ilaç tedavisi yerine ışın tedavisi geliştirmek bir yeni yöntem oluşturmaktır.

Faydalı olmak: Bilimsel araştırmanın temel amaçlarından birisi de insanlığa faydalı olmasıdır.

Bilimsel araştırmaların ortak amaçlarının yanı sıra şu ortak niteliklerinden bahsedilebilir.

- Tarafsız ve sistemli bir süreçtir. Bir düşünceyi ya da görüşü kabul ettirmeyi değil tanımayı ve tanımlamayı hedefler.
- Bir uzmanlık işidir. Araştırma yöntem ve tekniklerinde yetişmişliği gerektirir.
- Olası tüm eleştiriler karşısında tutunabilecek nitelikte olmalıdır.
- Başkalarının da tekrarlanabilir nitelikte olmalıdır.
- Önemli tüm süreç ve sonuçları ile rapor edilmelidir.

Araştırmacı araştırmanın konusu, nitelikleri ve veri türlerine göre uygun araştırma yöntemini belirleyebilir. Hatta araştırmanın yapısı gereği birden fazla araştırma yöntemi aynı araştırma için kullanılabilir.

Araştırmalar; amaçları, yürütüldükleri ortamlar ve yöntemleri açısından sınıflandırılabilir.

Kütüphane Araştırmaları: Mevcut kaynaklardan faydalanılarak yapılan değerlendirme ve derleme nitelikli araştırmalardır.

Laboratuvar Araştırmaları: Laboratuvar ortamlarında gerçekleştirilebilecek deneye dayalı teknik araştırmalardır. Fen ve teknik bilimlerde kullanılan bir araştırma yöntemidir.

Gözleme Dayalı Araştırmalar: Bazen laboratuvar verilerini tamamlamak bazen de başlı başına veri toplamak amaçlı yapılan gözleme dayalı araştırma türüdür. Çevre, tarım, gökbilimi, madencilik vb. alanların kullandığı araştırma yöntemlerindedir.

Anket Araştırmaları: Belirli konularda kişilerin görüşlerini almak amacıyla uygulanan araştırma yöntemidir. Anket araştırmaları alan araştırmaları olarak da adlandırılır.

Analitik Araştırmalar: Eldeki verileri kullanarak mevcut durumun veya durumun ileride alacağı boyutun tahmin edildiği araştırma türleridir.

Araştırma - Geliştirme Araştırmaları: Ürün ve yöntem geliştirmeye yönelik araştırmalardır.

1.3. Araştırmanın Planlanması

Araştırmaların, araştırmacının niteliklerine, beklentilerine ve araştırmanın içeriğine göre planlanmasında farklılıklar gözlenebilir.

Genel olarak bir araştırmanın planlanmasında şu aşamalar görülür.

Fikir Üretme: Her araştırma bir düşünce aşaması içerir. Araştırmacının ilgileri, karşılaştığı güçlükler, yetenek ve kabiliyetleri, bilgi birikimi, çevre ve daha birçok etken araştırmacıyı bir öğrenme isteğine götürebilir. Fikir üretme süreci bir merak, ilgi ve ihtiyacın sonucunda araştırmacıda oluşan ve çözüm gerektiren sorulardır.

Araştırma Konusunun Belirlenmesi: Araştırmacının, öğrenmek, bulmak, ortaya çıkarmak veya geliştirmek niyetiyle oluşturduğu sorular ve merak alanlarının bir araştırma konusuna dönüşebilmesi, fikirlerin çerçevesinin daha açık ve net olarak çizilmesini gerektirir. Bu amaçla konuyla ilgili yapılmış çalışmalar, çalışmaların yöntem ve vardıkları sonuçlar hakkında genel bir bilgilendirme süreci gerekir. Araştırmacının sorusuyla ilgili gerçekleştireceği bilgi edinme süreci, soruyu ya da sorunu araştırılabilir bir konu biçimine dönüştürmesine olanak sağlayacaktır.

Bir araştırma konusu şu özellikleri taşımaktadır.

- Konu yeni ve özgün olmalıdır (araştırmanın başkaları için de önem taşıması açısından gerekli bir unsurdur. Aksi takdirde araştırmacı kendi öğrenme düzeyini artırmak ve başkaları için yeni olmayan fakat kendisinin bilmediği bir konuyu da araştırabilir).
- Konu anlamlı ve uygulanabilir olmalıdır.
- Konu bir amaç ve hipotez içermelidir.
- Konu araştırmacı ve diğer kişiler için ilgi çekici olmalıdır.
- Konu araştırmaya ayrılacak zaman içerisinde gerçekleştirilebilecek nitelikte olmalıdır.

Ciddi bir araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan en temel özellik araştırmacının ilgi ve sevgisidir. Eğer bir araştırmacı herhangi bir konuyu gerçekten inceleme isteği duyarsa o konuyla ilgili ne kadar güçlük varsa aşabilir ve yeni görüş ve düşünceler üretebilir. Zaten büyük bilim adamlarının ayırıcı vasfı da budur. Bazen bir ömür süren araştırmaların ve öğrenme çabalarının gerçekten insanlığın kaderini etkileyen buluşları ortaya çıkardığı muhakkaktır. Bilim adamlarını var eden bu büyük öğrenme tutkusu olmuştur.

Araştırma Probleminin Belirlenmesi: Araştırmacının çözmek istediği sorunun edinilen bilgiler sonucunda netleştirilip, araştırmayı yönlendirecek şekilde düzenlenmiş halidir.

Araştırma Hipotezinin Oluşturulması: Araştırmacının oluşturduğu probleme cevap olabileceğini düşündüğü varsayımlara hipotez denir.

Bu yüzden *tanımlama* ya da *yargı* içermesi gerekir. Fakat hipotezin ille de gerçekleşeceği ve doğruluğunun ortaya çıkarılacağı düşünülemez.

Yöntem: Sorunun ve hedefin belirlenmesinden sonra uygun yöntemin belirlenmesi gerekir. Hangi verilere ihtiyaç olduğu ve bu verilerin nasıl elde edileceği sorusuna verilen cevap araştırmanın yöntemini ortaya çıkarır.

Verilerin Toplanması, Analizi ve Değerlendirilmesi: Araştırma süreci anlamına da gelen bu aşamada araştırmacı kendisini beklediği çözüme götürecek her türlü bilgiyi toplar ve değerlendirir. Bu aşamada sonuçlara ulaşılır ve genel hükümlere varılır.

Araştırmanın Sunumu: Tamamlanan araştırmanın ne şekilde başkalarına ulaştırılacağına ortaya konduğu aşamadır.

1.4. Veri Çeşitleri ve Veri Toplama Yöntemleri

Araştırmacının problemini çözmek amacıyla kullanabileceği her türlü bilgiye veri denir. Bilgi alanlarının çokluğu ve çeşitliliğine bağlı olarak sayısız veriden söz edilebilir. İnsanlar, aileler, kuruluşlar, yayınlanmış veya yayınlanmamış belge, bulgu, dokümanlar ve doğanın kendisi araştırmacı için veri kaynağı olabilir.

Her bilim dalı için veriler farklı olduğundan veri toplama yöntemleri de bilim dallarına göre değişiklik arz eder. Bilim dallarını fen bilimleri ve sosyal bilimler olarak ele alırsak fen bilimleri için veri toplama yöntemi araştırmanın niteliğine bağlı olarak yapılan deney ve gözlemler sonucunda elde edilen bilgilerdir.

Tıp alanında deneklerin ilaca verdikleri tepkiler bir veri kümesi oluştururken, gökbilim için yıldızlardan yayılan ışığın yeryüzüne ulaşma süreleri birer veri oluşturabilir.

Belli başlı beş tür veri toplama yöntemi vardır.

Görüşme: Bilgi alınacak kişilerle karşılıklı konuşma yoluyla veri toplama yöntemidir. Bu yöntemle veri toplamanın faydası bilgilerin birinci kaynaktan elde edilmesi ve araştırmacıya daha geniş bilgi edinme imkânı sunmasıdır.

Bu tür veri toplamada görüşmecinin ve görüşülen kişilerin tutum ve tavırlarının bilgiyi etkileme olasılığının yüksekliği dikkate alınmalıdır. Çünkü kişilerin bazen olayların ve durumların etkisi altında kalabilir ve yorumları sonucu doğruluktan uzaklaştırabilir. Görüşme yoluyla veri toplanırken araştırmacının konuya yönelik yeteri kadar bilgi birikimine sahip olması ve mutlaka bir hazırlık yapması gereklidir.

Anket: Araştırmacı tarafından oluşturulan, bilgi alınacak kişilere doğrudan doğruya okuyup cevaplandıracakları soruların hazırlanması ile yapılan bilgi edinme, veri toplama yöntemidir.

Örnekleme: Anket ya da görüşme yönteminin uygulanmasında kullanılan bir yöntemdir. Örnekleme bir bütünün içerisinde seçilmiş bir parçasıyla temsil edilmesidir. İncelenen ana

grubun sayısının tek tek ele alınmasının güç olduğu durumlarda örnekleme yöntemi kullanılır. Bir araştırmanın kapsamına milyonlarca unsur girebilir. Örneğin, Türkiye’de herhangi bir konuda halkın gösterdiği tepki ölçülmek istendiğinde tam sonuç ancak tüm Türklerin tek tek ele alınmasıyla mümkün olur. Bu da araştırmayı imkânsız kılar. Bu gibi durumlarda incelenecek unsurların bir bölümü ele alınır ve elde edilen sonuçlardan genellemeye gidilir. Örnekleme için örneğin temsil yeteneğine sahip olması ve belirlenen örnek hacminin genellemeye varabilmek için yeteri düzeyde seçilmesi şarttır.

Tesadüfi örnekleme: Örnek grubu oluşturan tekil unsurların tesadüfen belirlenmesi ile yapılan örnekleme türüdür. Tesadüfi örneklemede kıstas rastgelelik değil, deneklerden herhangi birinin seçilme şansının eşitliğidir.

Koşullu örnekleme: Araştırmanın amacına göre deneklerin seçiminin yapıldığı, örneklemlerdir. Bu tür örneklemlerde denek kitlesi büyük tutulduğunda bile deneklerde aranan özellikler önceden belirlenir ve buna uygun denekler seçilir.

Gözlem: Araştırılacak unsurların doğal ortamlarındaki yapılarının incelenmesi sonucu veri elde etme yöntemidir. Gözlemin araştırmanın amacına hizmet edecek şekilde ve sonuçlarının değerlendirilebilecek nitelikte yapılması gerekir.

Belgesel kaynak derlemesi: Araştırmacının konusuyla ilgili mevcut kaynakların değerlendirilmesi yoluyla veri elde etme yöntemidir. Kaynaklar denince akla yazılı eserler gelmelidir. Bunlar; kitap, makale, gazete, belge, tutanak, anı, biyografi vb.dir. Günümüzde internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte yazılı eserlere ve resmi kurumlarca yayınlanmış olan belge ve raporlara ulaşmak mümkündür. Bu kaynakların seçimi özellikle bilgilerin doğruluğu bakımından dikkat edilmesi gereken bir konudur.

1.5. Anket Formlarının Hazırlanması

Herhangi bir konuda kişilerin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmış soruların ve muhtemel cevapların bulunduğu soru kâğıdına anket denir.

Anket yöntemiyle veri toplamanın yararları şunlardır:

- Bilgi edinme süresini kısaltır.
- Maliyeti düşüktür.
- Bilgiye doğrudan ulaşılır.
- Ulaşılabilecek veri kaynağını sayısal olarak artırmak çok kolaydır.
- Planlanması ve uygulanması kolaydır.

Anket yönteminin olumsuz yönleri ise şunlardır:

- Uygulanan kişilerin tutum ve tavırları sonuçları etkiler.
- Uygulamada bir zorunluluk içermediği için soruların cevapsız kalma olasılığı vardır.
- Anketörlerin kişisel özellikleri, uygulayıcının olumlu/olumsuz tavır almasına neden olabilir.
- Uzun süreç gerektiren anketlerde değişimleri takip etmek güçtür.

Bir anket formunda bulunması gereken kısımlar şunlardır:

- Anketi yapan kişi ya da kurumun adı
- Anketin konusu
- Anketin tarihi
- Anketörün adı soyadı
- Anketi cevaplayana ait kişisel bilgiler
- Anket soruları
- Anketi yapan kişi ya da kurumun haberleşme adresi
- Anket formu hazırlanırken formun şekil itibariyle özenli hazırlanmasında fayda vardır. Form kolayca okunabilecek ve cevaplanması olabildiğince kolay olacak türde hazırlanırsa araştırmacının istediği sonuca ulaşması daha kolay olacaktır.
- Bir anket formu hazırlanırken öncelikle anketle elde edilecek bilgilerin bir temel amacı ortaya konmalıdır. Araştırmacının ankete koyacağı sorular bu esas amaca yönelik olmalıdır.

Anket soruları hazırlanırken şu noktalara dikkat edilmelidir.

- Soru tipi belirlenmelidir.
- Soru sayısı belirlenmelidir.
- Soruların sıralamasına özen gösterilmelidir.
- Sorular amaca uygun seçilmelidir.
- Soruların açık ve net olmasına özen gösterilmelidir.
- Bilinmeyen kelimeler kullanılmamalıdır.
- Anket soruları oluşturulurken araştırmacı, tutum, davranış ya da bilgi ölçmeyi isteyebilir. Bu amaçla oluşturulacak soru tipleri şunlardır.

Kapalı uçlu sorular; soruya verilecek cevabın anketör tarafından belirlendiği sorulardır.
Örneğin; kitap okur musunuz? Evet Hayır

Açık uçlu sorular; cevabı önceden belirlenmemiş ve anketi cevaplayan kişinin açıklamasını gerektiren sorulardır.
Örnek, eviniz kaç odalıdır?

Çoktan seçmeli sorular, cevaplayıcının bir ve birkaçını tercih edebileceği ikiden çok alternatifin sunulduğu sorulardır.
Örnek; aşağıdaki derslerden hangisine/hangilerine ilgi duyuyorsunuz?
Matematik Türkçe Fizik Kimya Tarih Resim

Anket hazırlanırken aşağıda verilen önerilere dikkat edilmesi faydalı olacaktır.

- Sorular cevaplanabilir nitelikte olmalıdır.
- Ankete cevap veren kişiye sorumluluk yüklenmemelidir.
- Sorularda hata olmamalıdır.
- İhtiyaç duyulan bilgiler sorulmalıdır.
- Soruların cevaplanması kolay olmalıdır.
- Anket uygulanmadan önce sorular cevaplanarak denenmelidir.

Anket Formu Örneği

EGE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİMDE KALİTE KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Sayın öğrencimiz,

Üniversitemizdeki kalite anlayışının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla KalDer ile işbirliği içinde kurulan Kalite Odağı Gönüllüleri olarak sizin *Kalite* ve *eğitimde kalite* kavramlarına bakış açınızı belirlemek amacıyla aşağıdaki anket sorularını hazırlanmış bulunmaktayız. Üniversitemizde kalitenin yaratılmasında ve geliştirilmesinde önemli katkılar sağlayacağını düşündüğümüz bu çalışmaya katıldığınız için teşekkür ederiz.

Kalite Odağı
Kalite Gönüllüleri

- 1) Okuduğunuz fakülte/yüksekokulu belirtiniz.....
- 2) Kaçncı sınıfta okuyorsunuz?.....
- 3) Kaç yaşındasınız?.....
- 4) Cinsiyetiniz? 1) Erkek 2) Kadın
- 5) Lise öğreniminizi bitirdiğiniz okulum türü nedir?
1) Devlet lisesi 2) Özel lise
- 6) Ailenizin sosyo-ekonomik düzeyini nasıl değerlendiriyorsunuz?
1) Çok düşük 2) Düşük 3) Orta 4) Yüksek 5) Çok yüksek
- 7) Babanızın eğitim düzeyi nedir?
1) Okur-yazar değil 2) Okur-yazar 3) İlkokul mezunu 4) Ortaokul mezunu 5) Lise mezunu 6) Yüksek okul/fakülte mezunu
- 8) Annenizin eğitim düzeyi nedir?
1) Okur-yazar değil 2) Okur-yazar 3) İlkokul mezunu 4) Ortaokul mezunu 5) Lise mezunu 6) Yüksek okul/fakülte mezunu
- 9) "Kalite" kavramı sizce neyi/neleri ifade ediyor? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Güvenilirlik	☐ Teknolojik gelişmişlik
☐ Mükemmellik	☐ İyi yaşam göstergesi
☐ Pahalılık	☐ Güzellik
☐ Nitelik	☐ Sağlık
☐ Amaca uygunluk	☐ Özgünlük
☐ İsim/Marka	☐ Rahatlık/Konfor
☐ Beklentilerin karşılanma düzeyi	☐ Diğer.....
☐ Yeterli düzeyde bilgilendirilme	
☐ Gereksinimlerin karşılanma düzeyi	

10) Kalite konusundaki bilgilerinizi nereden edindiniz?

- 1) Kalite konusunda hiçbir yerden bilgi edinmedim
- 2) Ders/ders konusu olarak
- 3) Basılı medya araçlarından (gazete, dergi, kitap vb.)
- 4) Görsel-İşitsel medya araçlarından (radyo, televizyon, internet, sinema vb.)
- 5) Panel, seminer, konferans vb. toplantılardan
- 6) Diğer.....

11) "Eğitimde kalite" kavramı sizce neyi/neyleri ifade ediyor? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Bilimsel başarı
- Üretkenlik
- Nitelikli/Onarumlu Mezunlar
- Öğrencilerin beklentilerinin karşılanması
- Etkili iletişim
- Fiziksel koşulların yeterliliği
- Öğretim elemanlarının niteliği
- Memurların ve hizmetli personelinin niteliği
- Eğitim hedeflerine ulaşılması
- Kuramsal bilginin uygulamada kullanılabilirliği
- Çağdaş/Modern eğitim
- Çalışanların işe bağlılığı
- Eğitimin toplumsal ihtiyaçları karşılması
- Disiplinli eğitim

12) Eğitimde kalite sizce önemli mi?

- 1) Yanıtımız evet ise neden
- 2) Yanıtımız hayır ise neden

13) Eğitimde kaliteyi etkileyen faktör/faktörler sizce nelerdir? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Fiziksel koşulların yeterliliği
- Öğrencinin maddi olanakları
- Öğrencilerin sorumluluk sahibi olması
- Öğretim elemanlarının sorumluluk sahibi olması
- Takım çalışması
- Öğretim elemanlarının performansı
- Öğrencinin performansı
- Eğitimin süresi
- Eğitim sistemi
- Yöneticilerin katılımı/yaklaşımı
- Bilimsel araştırmalara ayrılan kaynak ve teşvik
- Toplumsal yapı ve toplumun eğitime bakış açısı
- Eğitimde fırsat eşitliği

14) Eğitimde kaliteyi artırmak sizce kimlerin sorumluluğundadır?

15) Eğitimde kaliteyi artırmada öğrencinin rolü var mıdır?

- 1) Evet 2) Hayır

16) Yanıtımız evet ise, eğitimde kaliteyi artırmada öğrencinin rolü ne olmalıdır?

17) Eğitimde kalitenin iyileştirilmesi için önerileriniz nelerdir?